

פּעִילוֹת מַדַּעִית טֶכְנֻלּוּגִית

לְקִרְאת פּוֹרִים

מַסְכּוֹת וְתַחֲפּוּשׁוֹת

מִשְׁנַכְנֵס אֶדָר מֵרַבִּין בַּשְּׂמֵחָה

תחפושות

חלק א: מנהג התחפושות

משנכנס אדר מרבין בשמחה!

פורים הוא יום של שמחה.

בפורים נוהגים להתחפש ולחבוש מסכות.

"ונהפוך הוא".

לפניכם שלוש משימות:

משימה 1: תחפושות בפורים (כיתות ג-ד)

משימה 2: מסכות בפורים (כיתות ג-ד)

משימה 3: מסכות - לא רק בפורים (כיתה ה)

משימה 1: תחפושות בפורים (כיתות ג-ד)

1. מהי תחפושת?

---

2. איזו תחפושת תיחשב לתחפושת מוצלחת?

---

3. אחד ממנהגי פורים הוא להתחפש.

מה מקור המנהג להתחפש בפורים?

פָּעֵנְחוּ את קְתַב הסְתֵרִים ותקבלו את התשובה.

מפתח לקְתַב הסְתֵרִים:

1=א	2=ב	3=ג	4=ד	5=ה	6=ו	7=ז	8=ח	9=ט	10=י
20=כ	30=ל	40=מ	50=נ	60=ס	70=ע	80=פ	90=צ	100=ק	200=ר
300=ש	400=ת								

קְתַב הסְתֵרִים:

א. 1-400-60-10-200, 40-60-40-10-200, 1-400-60-5-7, 5-400-60-10-200.

ב. 40-200-4-10-20, 30-2-6-30, 2-3-4-10, 1-2-30.

ג. 1-400-60-10-200, 30-2-6-30, 40-300-2-6-30, 40-6-20-30-40.

א. קְתַבו ליד כל סעיף את המשפט שפענחתם.

פּוֹתַח בּמִרְכֵּז הַמּוֹרִים הָאֶרֶצִי לַמַּדָּע וְטֶכְנֻלֹּגְיָה - "לַמַּדָּע"

ב. מה מקור המנהג להתחפש בפורים?

ג. תארו את אחת מתחפושות הפורים שלכם שאהבתם במיוחד.

א. למה התחפשתם?

ב. באיזה גיל זה היה?

ג. מה היה מיוחד בתחפושת הזו?

ד. מה היו מרכיבי התחפושת (לדוגמה: גלימה, מסכה, כפפות, פאה)?

ה. מאילו חומרים הייתה עשויה התחפושת (לדוגמה: נייר, בד, פלסטיק, עור)?

ו. מדוע לדעתכם בחרו דווקא בחומרים אלה?

ז. מה אהבתם במיוחד בתחפושת זו?

ח. אם יש ברשותכם צילום שלכם מחופשים צרפו אותו לפעילות.

משימה 2: מסכות בפורים (כיתות ג-ד)**שיר המסכות**

"זקן ארוך לי עד ברכיים
שפם ארוך לי אמתיים
היש צוהלת ושמחה
כמוני מסכה ח-ח-ח".

מסכה היא אחד ממרכיבי התחפושת.
המסכה מכסה את הפנים וכך היא מסתירה את הִזְהוּת של המתחפש/ת.
המתחפש/ת מקבל/ת זְהוּת חדשה ("כאילו").

חלק א: חוקרים מסכות

ציוד: מגוון של מסכות פורים [מקור](#)

הביאו לפעילות מגוון גדול של מסכות. ראו דוגמאות.

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

בתערוכה שלפניכם מגוון של מסכות פורים.

בחרו מסכה אחת וחקרו אותה בעזרת השאלות הבאות:

1. איזו זהות חדשה מעניקה המסכה למתחפש/ת?

---

2. באיזו מידה המסכה מסתירה את זהות המתחפש/ת?

הקיפו:

במידה מועטה / במיטה בינונית / במידה רבה / במידה רבה מאוד

3. חקרו את מבנה המסכה בעזרת השאלות הבאות:

כתבו את התשובות במקומות המתאימים בטבלה.

א. מאילו חלקים בנויה המסכה?

ב. איזה תפקיד יש לכל אחד מחלקי המסכה?

ג. מאיזה חומר (או חומרים) עשוי כל חלק?

ד. מדוע לדעתכם נבחר חומר זה להכנת החלק?

שם המסכה: _____

מבנה המסכה

מאפייני החלקים חלקי המסכה	תפקיד החלק	החומר ממנו עשוי החלק	הסיבה לבחירת החומר להכנת החלק

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

4. רחלי טענה שמסכה היא מוצר טכנולוגי. מה תשיבו לה?
הקיפו את התשובה הנכונה.

- א. מסכה אינה מוצר טכנולוגי כי היא לא כלי שמשמש ב.
- ב. מסכה היא מוצר טכנולוגי כי היא נותנת מענה לצורך.
- ג. מסכה היא מוצר טכנולוגי כי היא עשויה מחומרים.
- ד. מסכה אינה מוצר טכנולוגי כי היא לא חשמלית.

5. איציק הלך עם הוריו לקנות מסכה לתחפושת של **ליצן**.
בחנות היה מגוון מסכות של ליצנים.

[מקור התמונה](#)

לאיציק היה קשה למצוא בחנות את סוג המסכה שהוא רצה.

- "אפשר לעזור לכם", פנה המוכר לאיציק ולהוריו.
- "אני מחפש מסכה של סופרמן שתהיה גמישה, רכה, אטימה למים ובצבע אדום", בקש איציק מהמוכר.

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

6. מה מציינות המילים המודגשות בדבריו של איציק?

בָּחַרוּ והקיפו את התשובה הנכונה.

א. את הדרישות מהמסכה

ב. את השלבים בהכנת מסכה

ג. את החומרים מהם עשויה המסכה

ד. את התפקידים של המסכה

7. ריקי הכינה מסכה של חתול לתחפושת שלה.

מקור התמונה

מִסְכַּת החתול היא דוגמה ל...

בָּחַרוּ והקיפו את התשובה הנכונה.

א. מוצר טכנולוגי   ב. בעיה   ג. צורך   ד. קושי

8. השלימו את המילים החסרות במשפטים הבאים. היעזרו במחסן המילים.

מחסן מילים : בעיה, צורך, מוצר טכנולוגי, פתרון, דרישות מהמוצר, טכנולוגי

שימו לב : אפשר להשתמש במילה יותר מפעם אחת.

א. מסכה היא דוגמה ל _____ .

ב. כאשר מתכננים מסכה חשוב להגדיר את ה _____ .

ג. המסכה מספקת את ה _____ של האדם להסתיר את זהותו האמתית.

ד. כאשר יש קושי לספק את ה _____ נוצרת _____ .

ה. המסכה היא פתרון _____ ל _____ .

משימה 3: מסכות - לא רק בפורים (כיתות ה-ו)

מסכה היא מוצר המכסה חלק מן הפנים, את כל הפנים, חלק מן הראש, ולפעמים אפילו את הראש כולו. המסכה היא בדרך כלל בעלת אופי היתולי, המסתיר את הזהות של מי שחובש/ת אותה. בעמים שונים משתמשים במסכות כאביזר שבאמצעותו מאפיינים דמויות מסוימות. יהודים משתמשים במסכה בחג הפורים – "ונהפוך הוא".

בחיי היומיום הכינוי מסכה ניתן גם ל**פתרונות טכנולוגיים** שנותנים מענה לצרכים כגון: נשימת אוויר בסביבות שבהן הוא חסר (לדוגמה, מתחת למים) וכן להגנה מפני תנאי סביבה מסוכנים כמו עשן (לדוגמה, בשעת שריפה), קרינה מסוכנת (לדוגמה, בשעת מלחמה), חדירת גורמי מחלות למערכת הנשימה (לדוגמה, בחדר ניתוח) ועוד. למסכות אלה קוראים **מסכות מגן נשימתיות**.

במשימה תלמדו על סוגי מסכות מגן נשימתיות.

במשימה שני חלקים:

חלק א: חוקרים מסכות מגן נשימתיות - בחלק זה תתחלקו לקבוצות וכל קבוצה תחקור סוג אחד של מסכת מגן נשימתית.

חלק ב: משוים בין המסכות - בחלק זה תציגו את המסכה שחקרתם, תערכו השוואה בין המסכות ותסיקו מסקנות אודות הדומה והשונה בין המסכות.

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

חלק א: חוקרים מסכות מגן נשימתיות

קיימות מסכות מגן נשימתיות שונות. כל אחת ממסכות המגן הללו נותנת מענה לצורך אחר. בפעילות זו תחקרו את המסכות הבאות:

מסכת אב"כ,	מסכה של לוחמי אש	מסכה של צבאים
מסכת צלילה	מסכה של מרססים בחומרי הדברה	מסכה של מנתחים

התחלקו לשש קבוצות. כל קבוצה תחקור מסכה אחת.

1. קבוצה א: מסכה של צבאים
2. קבוצה ב: מסכה של לוחמי אש (פּוֹאִים)
3. קבוצה ג: מסכת מנתחים/צוות רפואי
4. קבוצה ד: מסכה למרססים של חומרי הדברה
5. קבוצה ה: מסכת אב"כ
6. קבוצה ו: מסכת צלילה

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

קבוצה א: מסכה של צבעים

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים הצבעים מסכה?

צבעים לעיתים קרובות מרססים בצבע משטחי צביעה כגון קירות, תקרות, דלתות ועוד. חומרי הצבע הם חומרים רעילים. שאיפה של רסיסי הצבע הרעילים עלולה לפגוע במערכת הנשימה ובבריאות הגוף. כדי למנוע שאיפה של רסיסי צבע רעילים בזמן תהליך הצביעה, הצבעים משתמשים במסכה שמונעת את החדירה של רסיסי הצבע אל תוך מערכת הנשימה ומאפשרת נשימה של אוויר נקי.

שאלות

1. מהו **הקושי** של הצבעים כאשר הם מרססים חומרי צבע?

---

2. מהו **הצורך** של הצבעים בעת ריסוס חומרי הצבע?

---

3. מהי **הבעיה** שעלתה מהצורך של הצבעים?

---

4. מהו **הפתרון הטכנולוגי** שנמצא כדי לתת מענה לצורך זה?

---

5. **שערו**: כיצד מותאם **המבנה** של הפתרון הטכנולוגי להגנה על פני / או עיני הצבעים מפני

חומרי הצבע הרעילים?

קבוצה ב: מסכה של לוחמי אש (פּבּאִים)

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים לוחמי האש מסכה?

בתהליך השרפה נפלט לאוויר עשן הכולל אפר, פיח וגזים רעילים. שאיפת העשן מסוכנת מאוד לבריאות. בזמן כיבוי השריפות לוחמי האש חשופים לסכנה של שאיפת עשן. כדי להימנע משאיפת עשן, לוחמי האש חובשים מסכה שעשויה מחומר שאינו בעיר. חומרים כאלה נקראים חומרים חסיני אש. המסכה של לוחמי האש מגנה על הפנים מפני הטמפרטורה הגבוהה ומאפשרת נשימה של אוויר נקי.

שאלות

1. מהו **הקושי** של לוחמי האש כאשר הם מכבים שריפות?

---

2. מהו **הצורך** של לוחמי האש בזמן כיבוי השריפה?

---

3. מהי **הבעיה** שעלתה מהצורך של לוחמי האש?

---

4. מהו **הפתרון הטכנולוגי** שנמצא כדי לתת מענה לצורך זה?

---

5. שְׁעָרוּ: כיצד מותאם **המבנה** של הפתרון הטכנולוגי להגנה על לוחמי האש מפני סכנות השריפה? התייחסו לשתי סכנות.

---

6. שְׁעָרוּ: מדוע עשוי הפתרון הטכנולוגי **מחומר שאינו בעיר**?

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

קבוצה ג: מסכת מנתחים

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים אנשי הצוות הרפואי מסכה?

בחדרי ניתוח חשובה הקפדה על סביבה נקייה מחיידקים כדי למנוע הדבקות של החולים מהצוות הרפואי וגם כדי למנוע הדבקות של הצוות הרפואי מהחולים. בנוסף להקפדה על סביבה נקייה, על אנשי הצוות הרפואי לחבוש מסכות מנתחים בזמן שהם מטפלים בחולים. מסכת המנתחים היא מסכה חד פעמית המכסה את הפה והאף ומונעת מעבר של חיידקים מהצוות הרפואי לחולים ולהיפך.

שאלות

1. מהו **הקושי** של הצוות הרפואי כאשר הם מטפלים בחולים?
_____
2. מהו **הצורך** של אנשי הצוות הרפואי בזמן הטיפול בחולים?
_____
3. מהי **הבעיה** שעלתה מהצורך של הצוות הרפואי?
_____
4. מהו **הפתרון הטכנולוגי** שנמצא כדי לתת מענה לצורך זה?
_____
5. שִׁעְרוּ : כיצד מותאם **המבנה** של הפתרון הטכנולוגי להגנה על הפנים/ או על העיניים/ או על דרכי הנשימה של הצוות הרפואי והחולים כאחד?
_____
6. שִׁעְרוּ : מדוע הפתרון הטכנולוגי הוא מוצר **חד-פעמי**?
_____

קבוצה ד: מסכה למרססים של חומרי הדברה

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים המרססים מסכה?

גידולים חקלאיים חשופים לפגיעות שונות: לפגיעה מבעלי חיים שניזונים מהם, לפגיעה מצמחי בר שמתחרים אתם על מים ואור וגם לפגיעה מפטריות ומחיידקים. אחת הדרכים להתמודד עם גורמי הפגיעה האלה היא ריסוס השטחים החקלאיים בחומרי הדברה. חומרי ההדברה הם חומרים שפוגעים במזיקים השונים אך הם גם רעילים ומסוכנים לבריאות האדם. חדירתם לגוף עלולה לגרום לנזקים שונים כמו דלקות עור ועיניים, אלרגיות קשות, פגיעות במערכת הנשימה ובמערכת העצבים ועוד.

כדי למנוע את הסכנות הללו, המרססים חובשים מסכה שמגנה על כל אברי הפנים ומאפשרת להם לנשום אוויר ללא חומרי ריסוס.

שאלות

1. מדוע החקלאים מרססים את הגידולים החקלאיים בחומרי הדברה?

---

2. מהו **הקושי** של החקלאים כאשר הם מרססים גידולים חקלאיים?

---

3. מהו **הצורך** של המרססים בזמן הריסוס?

---

4. מהי **הבעיה** שעלתה מהצורך של המרססים?

---

5. מהו **הפתרון הטכנולוגי** שנמצא כדי לתת מענה לצורך זה?

---

6. **שִׁעְרוּ**: כיצד מותאם **המבנה** של הפתרון הטכנולוגי להגנה על המרססים?

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

קבוצה ה: מסכת אב"כ (אטומי-ביולוגי-כימי)

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים מסכת אב"כ?

לפעמים, בשעת מלחמה, יש מדינות שמשתמשות בגזים רעילים ובחידקים גורמי מחלות לפגיעה באויבים שלהן. שאיפה של גזים רעילים וחידקים מסוכנים עלולה לגרום לנזקים חמורים לבריאות. יש מדינות שעלולות להשתמש גם בקרינה רדיואקטיבית, שאף היא מסוכנת מאוד לבריאות. כדי להתגונן מפני מתקפה של קרינה רדיואקטיבית (מתקפה גרעינית), של חידקים מסוכנים (מתקפה ביולוגית) וגזים רעילים (מתקפה כימית) חובה להשתמש במסכות גז מיוחדות הנקראות מסכות אב"כ (אטומי, ביולוגי, כימי). המסכה ניתנת להתאמה לפי צרכי המשתמש/ת ויש מסכות כאלה הכוללות גם צינור לשתייה ועדשות ראייה עבור הזקוקים להן.

שאלות

1. על איזה סוג נשק מסופר בקטע המידע?

---

2. מהו **הקושי** שיש למי שהותקף על ידי סוג נשק זה?

---

3. מהו **הצורך** של בני האדם בעת מתקפת גזים?

---

4. מהי **הבעיה** שעלתה מהצורך של בני האדם בעת מתקפת גזים?

---

5. מהו **הפתרון הטכנולוגי** שנמצא כדי לתת מענה לצורך זה?

---

6. **שִׁעְרוּ** : כיצד מותאם **המבנה** של הפתרון הטכנולוגי להגנה על בני אדם בעת מתקפת גזים?

---

7. **שִׁעְרוּ** : כיצד מותאם **המבנה** של מסכות האב"כ **לצרכים אישיים** של המשתמשים בהן?

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

קבוצה ו: מסכת צלילה

קראו את קטע המידע והשיבו על השאלות בהמשך.

מדוע חובשים מסכת צלילה?

צוללים שרוצים לראות את הנעשה מתחת לפני המים צריכים להכניס את הפנים לתוך המים. מתחת למים אנחנו לא יכולים לקלוט את החמצן המומס במים. לפיכך, כאשר צוללים, יש להוציא מדי פעם את הפנים אל מחוץ למים כדי לנשום. כדי שאפשר יהיה לשהות מתחת למים **במשך זמן רב** משתמשים במסכת צלילה שמחובר אליה שנורקל. השנורקל מאפשר לצוללים לנשום מתחת למים מבלי להוציא את פתחי הנשימה (פה, אף) אל מחוץ למים. השנורקל (בעברית צָנָךְ או קנה) הוא צינור חלול בצורת גליל באורך של כ-30 ס"מ, עשוי מגומי או פלסטיק ומוכנס לפה. לפעמים יש שסתום בחלקו העליון של השנורקל המונע ממים לחדור לתוכו כאשר קצהו העליון של השנורקל יורד אל מתחת לפני המים. כאשר רוצים לצלול **לעומקי הים** (לעומק רב יותר מ-30 ס"מ), השנורקל (שהינו באורך 30 ס"מ) אינו מאפשר לצוללים לנשום. הפתרון שנמצא לכך הוא מסכות צלילה המחוברות באמצעות צינורות למכלי אוויר המספקים אוויר לצוללנים. המסכות הללו מאפשרות לצוללנים לצלול למעמקי הים ולנשום אוויר במשך זמן ממושך.

שאלות

1. מה/ם **הקושי/ים** שיש לאנשים הצוללים מתחת לפני הים?

---

2. מהם **הצורך/ים** של הצוללנים בזמן הצלילה בים?

---

3. מהן **הבעיות** שעולות מתוך הצורך של הצוללנים?

---

4. מהם **הפתרונות הטכנולוגיים** שנמצאו כדי לתת מענה לצרכים השונים?

---

5. **שִׁעְרוּ** : כיצד מותאם **המבנה** של הפתרונות הטכנולוגיים לצלילה במים?

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

הידעתם?**שנורקל צוללות**

שנורקל צוללות הוא מכשיר המאפשר לצוללת לקלוט אוויר כדי שאפשר יהיה להישאר מתחת לפני המים למשך זמן ממושך. באמצעות השנורקל היא מקבלת את אספקת האוויר הדרושה גם בעת שהייה מתחת למים. מכשיר זה פותח לראשונה על ידי ההולנדים לפני מלחמת העולם השנייה והועתק על ידי הגרמנים בזמן המלחמה. עד עידן הצוללות האטומיות נהגו הצוללות לפעול בעיקר קרוב לפני המים ולצלול רק במצבי חירום.

[מקור](#)

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

חלק ב: משוויים בין המסכות

1. הציגו את המסכות שחקרתם בפני חבריכם לכתה.
2. השלימו את המידע אודות המסכות בטבלה כיתתית.

טבלה: מסכות - לא רק בפורים

שם המסכה	מסכה של צבעים	מסכה של לוחמי אש	מסכת מנתחים	מסכה למרססים של חומרי הדברה	מסכת אב"כ	מסכת צלילה
מאפיינים						
הקושי						
הצורך						
הבעיה						
הפתרון הטכנולוגי (מבנה, חומרים)						
התאמת הפתרון למטרה						

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

3. השוו בין המסכות וסכמו :

א. מה **משותף** לכל הפתרונות הטכנולוגיים המוצגים בטבלה?

התייחסו לקושי, לצורך, לבעיה ולפתרון הטכנולוגי.

הקושי :

הצורך :

הבעיה :

הפתרון :

במה שונים **הפתרונות הטכנולוגיים** זה מזה?

הביאו **שתי דוגמאות לפחות** המתייחסות לשוני בין הפתרונות הטכנולוגיים.

דוגמא 1 :

דוגמא 2 :

ב. הציעו **סיבה אחת לפחות** לשוני בין הפתרונות הטכנולוגיים?

ג. השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המלים :

- מסכות _____ הן _____ הנותן מענה לצורך לשמור על הבריאות.
- המסכות מגנות מפני _____ של גורמים מסוכנים למערכת הנשימה.

מחסן מלים : שאיפה, פתרון טכנולוגי, מגן נשימתיות

חלק ב: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם"

משימה 4: תחפושות ובריחות (כיתות ד-ו)

במשימה זו תלמדו על שמירת כללי בריחות בעת השימוש בתחפושות.

במשימה שישה חלקים:

חלק א: האם קרה לכם ש....

חלק ב: סיפור מעשה - תחפושת לפורים

חלק ג: כללי בריחות

חלק ד: משחקים מסוכנים בפורים

חלק ה: מסכות ואיפור

חלק ו: תחפושת מוצלחת היא תחפושת בטוחה

חלק א: האם קרה לכם ש...

1. קראו את תיאורי המקרה הבאים והקיפו כן "אם קרה לכם" או לא "אם לא קרה לכם ש...".

תיאורי מקרה	תשובה: הקיפו את האפשרות המתאימה
רציתם להתחפש בתחפושת כלשהי, אך הוריתם התנגדו לתחפושת בטענה שהתחפושת לא בריחותית.	כן / לא
רציתם להביא לכיתה תרסיסי "שלג", אקדח "פיקות" אך, מנהל/ת בית הספר או המחנכת אסרה/ה זאת עליכם.	כן / לא
רציתם להתאפר בתכשירי איפור מסוימים לפניכם אך הוריתם אסרו זאת עליכם בטענה שהאיפור עלול להזיק לעור הפנים שלכם.	כן / לא
רציתם לחבוש מסכה והוריתם התנגדו בטענה שהמסכה אינה בריחותית.	כן / לא

2. במידה וקרה לכם שהייתה אי הסכמה ביניכם לבין ההורים על שימוש בתחפושת מסוכנת כתבו:

א. מה הייתה התחפושת? _____

ב. מה היה מסוכן בתחפושת לטענת ההורים?

_____

ג. תארו כיצד פתרתם את העניין?

_____

_____

חלק ב: סיפור מעשה - תחפושת לפורים

קראו את סיפור המעשה הבא וענו על השאלות.

סיפור מעשה: מתכוננים לתחרות תחפושות

בכל שנה נערכת תחרות תחפושות בביה"ס. השנה נושא התחרות הוא דמויות. ילדי הכיתה נפגשו לתכנן את תחפושות הדמויות. הילדים החליטו להתחפש לדמויות מתוך מגילת אסתר. חני הציעה להכין לכולם פאות מצמר גפן ובגדים מיריעות ניילון. שרי התנגדה לרעיון ואמרה: "הרעיון יפה אך אינו בטיחותי."

1. האם אתם מסכימים להתנגדות של שרי? הסבירו את תשובתכם.

---

2. שֶׁעָרוּ: איזה מבין מאפייני התחפושת הבאים אינו בטיחותי?

בָּחָרוּ והקיפו את התשובה הנכונה:

- א. תחפושת שעשויה מחומרים שהם חסיני אש.
- ב. תחפושת שעשויה מחומרים דליקים.
- ג. תחפושת שאינה מתאימה לממדי הגוף.
- ד. תחפושת שצבועה בצבעים כהים.

מילון:

חומר חסיני אש: חומר שאינו בוער.

חומר דליק: חומר שמתלקח במהירות.

חלק ג: כללי בטיחות

1. העלו רעיונות: כיצד ניתן להתחפש מבלי להסתכן?

---

2. על מה יש להקפיד בקניית תחפושת או בהכנת תחפושת ביתית?

---

3. למה אתם מתכוונים להתחפש השנה?

פּוֹתַח בּמִרְכֵּז הַמּוֹרִים הָאֶרֶצִי לַמַּדַּע וְטֶכְנֻלֹּגְיָה - "לַמַּדַּע"

---

4. בְּדַקוּ בַּעֲזֶרֶת הַשְּׁאֵלוֹן הַמוֹפִיעַ בַּעֲמוּד הַבָּא הֲאִם הַתַּחֲפוּשֶׁת שֶׁלְכֶם בְּטִיחוֹתִית.

סִמְנוּ **כן** או **לא** בַּמְּקוֹם הַמֵּתָאִים.

עֵיִינוּ בַּתּוֹצְאוֹת שֶׁקִּיבַלְתֶּם וְהִסִּיקוּ : הֲאִם הַתַּחֲפוּשֶׁת שֶׁלְכֶם בְּטִיחוֹתִית?

---

5. אִם הִסְקַתֶּם שֶׁהַתַּחֲפוּשֶׁת שֶׁלְכֶם אִינָה בְּטִיחוֹתִית, הַסְבִּירוּ מַדּוּעַ הִיא אִינָה בְּטִיחוֹתִית.

---

6. הַעֲלוּ רַעִיוֹנוֹת מֶה נִיתֵן לַעֲשׂוֹת כְּדִי לַהֲפֹךְ אֶת הַתַּחֲפוּשֶׁת שֶׁלְכֶם לְבְּטִיחוֹתִית.

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

7. לפניכם שאלון ובו שאלות המתייחסות להכנת תחפוש בטיחותית ו/או לקניית תחפוש

בטיחותית. קראו את השאלות וסמנו בטבלה **כן** או **לא**.

שאלון

שאלות	הקיפו כן/לא
א. האם התחפוש עשויה ממרכיבים דליקים? שימו לב: צמר גפן, נוצות טבעיות, יריעות מפלסטיק ו ~~הורית~~ הם דוגמאות למרכיבים דליקים. מילון: זהורית - סיב (דליק) דמוי משי ומשמש לייצור חולצות, מכנסיים, מעילים ושאר אריגים.	כן / לא
ב. אם התחפוש קנויה בדקו האם בתווית המוצר מופיעים הפרטים של היצרן (מי שמייצר את התחפוש) או היבואן (מי שמייבא את התחפוש מחו"ל)?	כן / לא
ג. אם התחפוש קנויה, בדקו האם בתווית המוצר מופיעות הוראות אזהרה ברורות בנוסח: "נבדק בהתאם לתו התקן הישראלי 562. להרחיק מאש. כביסה מבטלת חסינות אש". שימו לב: כיבוס התחפוש שלא על פי הוראות היצרן מסירה את החומרים המגנים עליה מבעירה.	כן / לא
ד. האם התחפוש עשויה מחומרים נעימים למגע עם העור? שימו לב: יש בדים שעלולים לגרום לגירויים ולארגיות בעור.	כן / לא
ה. האם התחפוש נקנתה בדוכן ברחוב או במקום אחר שאינו מוכר?	כן / לא
ו. האם התחפוש מאפשרת תנועה קלה ונוחה ממקום למקום? שימו לב: תחפוש שאינה מאפשרת תנועה נוחה עלולה לגרום לנו למעוד.	כן / לא
ז. האם התחפוש מתאימה למידות הגוף (לא גדולה ולא קטנה מדי)? שימו לב: תחפוש גדולה ממידות הגוף עלולה לגרום לנו למעוד. תחפוש קטנה ממידות הגוף עלולה ללחוץ על בית החזה ולהפריע לנשימה.	כן / לא

חלק ד: "משחקים" מסוכנים בפורים

הידיעות הבאות התפרסמו בעיתון.

קראו אותן וענו על השאלות שבסופן.

ידיעה 1: ילד מנהריה אושפז בבית החולים בעיר לאחר שנכווה ברגליו באורח קל עד בינוני. חבילה של נפצים ("פיקות") שבהם משתמשים לירי באקדחי צעצוע בפורים, התלקחה בכיס מכנסיו וגרמה לכוויות.

ידיעה 2: שלושה נערים מצפון הארץ ששיחקו בנפצים ("פיקות") בתוך קרָוֹאָן (בית מגורים נייד) נכוו באורח קשה משריפה שנגרמה עקב התפוצצות הנפצים.

ידיעה 3: בפני הוועדה בכנסת הציגו נתונים מדאיגים על פגיעות ילדים מצעצועים מסוכנים בפורים כגון: חזיזים (מטען נפץ קטן), זיקוקים וסוגים שונים של נפצים (כוורות נפץ, פרפרי נפץ, שרשרות נפץ, אבקות נפץ).

בתקופת פורים:

- ✓ פי 2.5 יותר ילדים נפגעים בעקבות משחק בצעצועים מסוכנים.
- ✓ 90% מהנפגעים הם בנים.
- ✓ גיל הנפגעים הוא בין 10 ל-14.
- ✓ יותר מ-50% מהילדים נפגעו מכוויות.
- ✓ כ-50% מהילדים נפגעו מחתכים, פגיעה בראייה ופגיעות אחרות.

שאלות

1. מהו גורם הפגיעה העיקרי בפורים על פי שלוש הידיעות? _____
2. השלימו את המידע הבא:
  - גורמי הפגיעה: _____
  - האם הנפגעים הם בנים או בנות: _____
  - גיל הנפגעים: _____
  - סוגי הפגיעה: _____

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

חלק ה: מסכות ואיפור

תלמידי הכיתה המשיכו את השיחה ביניהם אודות התחפושות לתחרות הבית ספרית.

✓ **איתמר** : גם מסכות עלולות להיות מסוכנות. ממסכה לא בטיחותית אפשר להיחנק.

✓ **דני** : ואל תשכחו את האיפור, מה עם האיפור?

✓ **יוסי** : תפסיקו להפחיד, הכי חשוב שהתחפושות תהייה מדהימה!

✓ **גד** : ואל תשכחו, חשוב שהמסכה תהייה גם זולה!

1. איזו מסכה עלולה להיות לא בטיחותית?

הקיפו את התשובה הנכונה.

א. מסכה שעשויה מחומרים שגורמים לגירוי העור.

ב. מסכה שנצמדת לפנים ואינה מאפשרת נשימה בחופשיות.

ג. מסכה שאינה מאפשרת לראות ברור את הסביבה.

ד. כל התשובות נכונות.

2. קראו את קטע המידע הבא ותקנו (אם צריך) את תשובתכם לשאלה 1.

כאשר רוצים לקנות מסכה לפנים יש להקפיד על הכללים הבאים :

- יש להתאים את המסכה לפנים של החובש/ת אותה.
- יש לוודא שפתחי האוורור של האף, העיניים והפה נמצאים במקום המיועד להם.
- יש לבדוק שהמסכה מאפשרת לראות ברור את הסביבה.
- יש לוודא שהמסכה עשויה מחומרים לא דליקים ושאינם גורמים לגירוי העור.

3. קראו את קטע המידע הבא והשלימו את ההיגדים שבהמשך.

גם איפור עלול להיות לא בטיחותי. לעתים חומרי האיפור מכילים חומרים רעילים שעלולים לצרוב את העור ולהזיק לו. כאשר רוצים להשתמש במוצרי איפור בפורים יש להקפיד על הכללים הבאים :

- יש להשתמש במוצרי איפור רק באישור מבוגרים.
- על מנת לבדוק שאין רגישות לאיפור, יש למרוח מעט איפור על גב היד ולהמתין כמה דקות.
- יש להשתמש במוצרי איפור שעל גבי האריזה שלהם מופיע תו תקן ואישור ממשרד הבריאות.
- מומלץ להשתמש במוצרי איפור של חברות מוכרות הידועות באמינותן.
- יש להסיר איפור בעזרת תכשירים מתאימים.

פותח במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

תו תקן : סימן המופיע על מוצר ומעיד שהוא באיכות רצויה ובטיחותי.
מכון התקנים הישראלי : גוף לאומי שמופקד על איכות המוצרים במדינת ישראל. מכון התקנים מוציא תווי תקן למוצרים שונים במטרה להגן על הצרכן מפני מוצרים פגומים, להבטיח את בטיחותו, בריאותו ועוד.

השלימו את המשפטים הבאים :

א. מומלץ למרוח איפור על היד לפני השימוש כדי ש...

ב. מומלץ להשתמש במוצרים שיצרו אותם מ...

ג. מומלץ להשתמש במוצרים שעל גבי האריזה שלהם מופיע

ד. חומרים מסוימים שבאים במגע עם העור עלולים

פוחת במרכז המורים הארצי למדע וטכנולוגיה - "למדע"

חלק ו: תחפושת מוצלחת היא תחפושת בטוחה

✓ **יוסי אמר:** תפסיקו להפחיד, הכי חשוב שהתחפושת תהיה "מדהימה"!

✓ **גד אמר:** וגם זולה!

האם מחיר זול ויופי הן שתי הדרישות ההכרחיות מתחפושת מוצלחת?

מהן הדרישות ההכרחיות לתחפושת מוצלחת ובטוחה? ציינו לפחות שלוש דרישות.

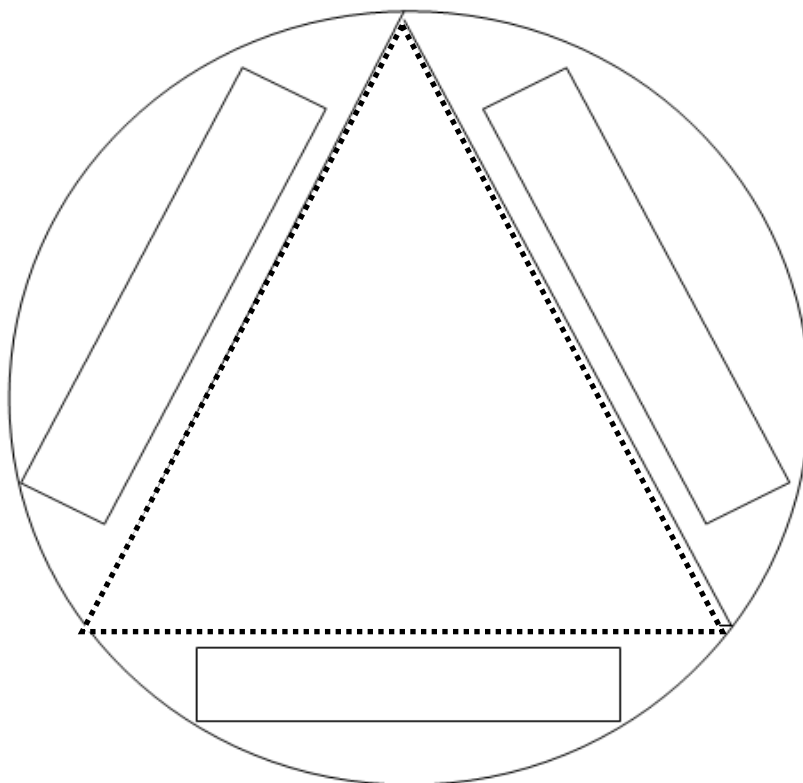

---

1. נסחו כללי בטיחות לתחפושות פורים לפי ההנחיות הבאות.

א. כתבו בכל אחד מהמלבנים שבאיור הבא את המשפט: **כללי בטיחות לתחפושות פורים**.

ב. כתבו בתוך המשולש את כללי הבטיחות לתחפושות בטיחותית על פי מה שלמדתם.

ג. גזרו את העיגול.

ד. קפלו את הפאות של העיגול בקווים המקווקים.

פּוֹתַח בּמִרְכֵּז הַמּוֹרִים הָאֶרֶצִי לַמַּדַּע וְטֶכְנֻלֹּגְיָה - "לַמַּדַּע"

כְּתֹבוּ : מַה קִּיבַּלְתֶּם?

---

2. מַה עוֹד לַדַּעַתְכֶם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לַהֲתַחַפֵּשׂ וּלְשַׁמּוֹר עַל הַבִּטְיָחוֹת וְהַבְּרִיאוֹת שֶׁלָּנוּ?
